

MASARYKOVA UNIVERZITA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA

Katedra práva

NOZ – Právní skutečnosti

Tento studijní materiál byl vytvořen jako výstup z projektu č. CZ.1.07/2.2.00/15.0189.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Právní skutečnosti

- Právní skutečnost = *okolnost, se kterou právní norma spojuje vznik, změnu nebo zánik práv a povinností.*
- Právní skutečnosti lze členit na právní skutečnosti:
 - 1) závislé na lidské vůli (právní jednání)
 - 2) na právní skutečnosti na lidské vůli nezávislé (např. právní události - běh času, smrt atp.).

1) Právní jednání

- NOZ se vrací k dřívějšímu pojmosloví a pojem právní úkon nahrazuje pojmem právní jednání.
- Definice = § 545 - „Právní jednání vyvolává právní následky, které jsou v něm vyjádřeny, jakož i právní následky plynoucí ze zákona, dobrých mravů, zvyklostí a zavedené praxe stran.“
- Právně lze jednat:
 - a) konáním nebo
 - b) opomenutím (může se tak stát výslovně nebo jiným způsobem nevzbuzujícím pochybnost o tom, co jednající osoba chtěla projevit).
- Právní jednání musí obsahem a účelem odpovídat dobrým mravům i zákonu (§ 547).

Posuzování právního jednání

- Právní jednání se **posuzuje podle svého obsahu** (§ 555 odst. 1).
- Oproti předchozí úpravě se opouští důraz na formální hledisko projevu vůle, a klade se větší důraz na hledisko skutečné vůle jednajících osob
- Právní jednání je v pochybnostech třeba považovat za **PLATNÉ (in favorem negotii)**
- Má-li být určitým právním jednáním **zastřeno** jiné právní jednání, posoudí se podle jeho pravé povahy (§ 555 odst. 2).
- Co je vyjádřeno slovy nebo jinak, vyloží se **podle úmyslu jednajícího**, byl-li takový úmysl druhé straně znám, anebo musela-li o něm vědět.
- Nelze-li zjistit úmysl jednajícího, **přisuzuje se projevu vůle význam, jaký by mu zpravidla přikládala osoba v postavení toho, jemuž je projev vůle určen.**
- Při výkladu projevu vůle se přihlédne **k praxi zavedené mezi stranami v právním styku, k tomu, co právnímu jednání předcházelo, i k tomu, jak strany následně daly najevo, jaký obsah a význam právnímu jednání přikládají** (§ 556 odst. 1 a 2).
 - Specifická pravidla pro obchodní styk
 - Pravidelný význam určitého výrazu
 - Obchodní zvyklosti (obecné + odvětvové)
 - **MAJÍ PŘEDNOST PŘED DISPOZITIVNÍMI NORMAMI NOZ**
 - Znalost zvyklosti musí být prokázána tím, kdo se jí dovolává

Právní jednání podnikatelů

- **V právním styku s podnikatelem** se výrazu připouštějícímu různý výklad přisoudí význam, jaký má v takovém styku pravidelně.

X Není-li však druhá strana podnikatelem, musí ten, kdo se toho dovolává, prokázat, že druhé straně musel být takový význam znám.

- **V právním styku podnikatelů** se přihlíží k obchodním zvyklostem zachovávaným obecně, anebo v daném odvětví, ledaže to vyloučí ujednání stran nebo zákon.
- Není-li jiné ujednání, platí, že **obchodní zvyklost má přednost před ustanovením zákona**, jež nemá donucující účinky, jinak se může podnikatel zvyklosti dovolat, prokáže-li, že druhá strana určitou zvyklost musela znát a s postupem podle ní byla srozuměna.

Zdánlivé právní jednání

- Zákon upravuje i tzv. zdánlivé právní jednání.
 - O právní jednání nejde, chybí-li vůle jednající osoby (§ 551).
 - O právní jednání nejde, nebyla-li zjevně projevna vážná vůle (§ 552).
 - O právní jednání nejde, nelze-li pro neurčitost nebo nesrozumitelnost zjistit jeho obsah ani výkladem (§ 553 odst. 1).
-) Ke zdánlivému právnímu jednání se nepřihlíží (§ 554).
- + Byl-li projev vůle mezi stranami dodatečně vyjasněn, nepřihlíží se k jeho vadě a hledí se, jako by tu bylo právní jednání od počátku (§ 553 odst. 2).

Náležitosti právního jednání

- **Náležitosti vůle**
 - Skutečná
 - samotná existence vůle
 - Svobodná
 - fyzické násilí, bezprávná výhrůžka (§ 587 - neplatnost)
 - Vážná
 - žert, legrace
 - Prostá omylu

- **Náležitosti projevu vůle**
 - Srozumitelnost
 - Určitost
 - Forma (konkludentní x ústní x písemná)

Forma právního jednání

- Každý má právo zvolit si pro právní jednání **libovolnou formu**, není-li ve volbě formy omezen ujednáním nebo zákonem (§ 559).

X Písemnou formu vyžaduje právní jednání, kterým se:

a) **zřizuje nebo převádí věcné právo k nemovité věci,**

b) **jakož i právní jednání, kterým se takové právo mění nebo ruší (§ 560).**

- K platnosti právního jednání učiněného v písemné formě se vyžaduje **podpis jednajícího**
- (podpis může být nahrazen mechanickými prostředky tam, kde je to obvyklé).

Podmínka (§ 548 NOZ)

- = skutečnost, na niž je vázán vznik, změna nebo zánik práva
- Nesmí být nemožná
- Zákon může stanovit, že se k ní nepřihlíží
- Druhy
 - Odkládací (suspenzivní)
 - Rozvazovací
- a) podmínka je **odkládací**, závisí-li na jejím splnění, zda právní následky jednání nastanou.
- b) podmínka je **rozvazovací**, závisí-li na jejím splnění, zda právní následky již nastalé pomínou.
- Neplýne-li z právního jednání nebo jeho povahy něco jiného, má se za to, že podmínka je odkládací.

Veřejné a soukromé listiny

- **Veřejná listina** je listina vydaná orgánem veřejné moci v mezích jeho pravomoci nebo listina, kterou za veřejnou listinu prohlásí zákon; to neplatí, pokud trpí takovými vadami, že se na ni hledí, jako by veřejnou listinou nebyla (§ 567).
- **Je-li nějaká skutečnost potvrzena ve veřejné listině, zakládá to vůči každému plný důkaz o původu listiny od orgánu nebo osoby, které ji zřídily, o době pořízení listiny, jakož i o skutečnosti, o níž původce veřejné listiny potvrdil, že se za jeho přítomnosti udála nebo byla provedena, dokud není prokázán opak.**
- Zachycuje-li veřejná listina projev vůle osoby při právním jednání a je-li jednajícím podepsána, zakládá to vůči každému plný důkaz o takovém projevu vůle.

X U soukromé listiny musí ten, kdo se jí dovolává, dokázat její pravost a správnost.

- Je-li soukromá listina použita proti osobě, která listinu zjevně podepsala, nebo proti jejímu dědici nebo proti tomu, kdo nabytí jmění při přeměně právnické osoby jako její právní nástupce, má se za to, že pravost a správnost listiny byla uznána (§ 565).
- **Není-li soukromá listina podepsána, je na tom, kdo ji použil, aby dokázal, že pochází od osoby, o níž to tvrdí.**

Neplatnost právních jednání

- Neplatnost právních jednání je upravena v § 574 a násl.
 - Zákon stanoví zásady, jak je třeba nahlížet na právní jednání. Základní zásadou je hledět na právní jednání **jako na platné než jako na neplatné.**
 - Zákon stanoví i **další zásady.**
 - Má-li neplatné právní jednání **náležitosti jiného právního jednání**, které je platné, platí toto jiné právní jednání, pokud je z okolností zřejmé, že vyjadřuje vůli jednající osoby.
 - Týká-li se důvod neplatnosti jen takové **části právního jednání**, kterou lze od jeho ostatního obsahu oddělit, je neplatnou jen tato část.
 - Je-li důvod neplatnosti jen v nezákonném **určení množství, časového, územního nebo jiného rozsahu**, soud rozsah změní tak, aby odpovídal spravedlivému uspořádání práv a povinností stran.
 - **Chyby v psaní nebo v počtech** nejsou právnímu jednání na újmu, je-li jeho význam nepochybný.
- + **Způsobil-li někdo neplatnost právního jednání**, nemá právo namítnout neplatnost nebo uplatnit z neplatného právního jednání pro sebe výhodu. Kdo způsobil neplatnost právního jednání, nahradí **škodu** z toho vzniklou straně, která o neplatnosti nevěděla (§ 579).

Důvody neplatnosti

Neplatné je právní jednání:

- A) které se **příčí dobrým mravům**,
- B) které **odporuje zákonu**, pokud to smysl a účel zákona vyžaduje.
- C) pokud má být podle něho plněno něco **nemožného** (§ 580).
- D) **Není-li k němu osoba plně svéprávná**, je neplatné právní jednání, ke kterému není způsobilá.
- E) Neplatné je i právní jednání **osoby jednající v duševní poruše**, která ji činí neschopnou právně jednat).
- F) **Není-li právní jednání učiněno ve formě** ujednané stranami nebo stanovené zákonem, je neplatné, ledaže strany vadu dodatečně zhojí (-) vadu lze zhojit)
- G) **Jednal-li někdo v omylu** o rozhodující okolnosti a byl-li v omyl uveden druhou stranou, je právní jednání neplatné.

Relativní a absolutní neplatnost v NOZ

Koncepce s důrazem na relativní neplatnost x absolutní ve vybraných případech

Jak se uvádí v důvodové zprávě k NOZ, „zákon zachovává bipartici absolutní a relativní neplatnosti. Opouští však výčtovou metodu uplatněnou v dosavadním § 40a platného občanského zákoníku a volí se - po vzoru standardních občanských kodexů - kritérium obecné. **Ve shodě se standardními civilistickými přístupy evropské právní kultury preferuje hledisko relativní neplatnosti před neplatností absolutní.** Osnova se vrací k zásadě *etsi coactus tamen voluit* (třebas donucen, přece jen to chtěl), neboť donutit lze osobu i k tomu, aby jednala k svému prospěchu nebo k užitku osoby sobě blízké apod. Pak není důvod konstruovat pro tyto případy absolutní neplatnost, nýbrž je věci donuceného, aby sám uvážil, chce-li zachovat platnost toho, co učinil pod donucením. I tu se tedy dává přednost autonomii vůle, před hlediskem zákonné šablony“

Relativní:

- Je-li neplatnost právního jednání stanovena na ochranu zájmu určité osoby, může vznést námitku neplatnosti jen tato osoba (§ 586 odst. 1).
- Nenamítne-li oprávněná osoba neplatnost právního jednání, považuje se právní jednání za platné (§ 586 odst. 2).

Absolutní:

X Soud přihlédne i bez návrhu k neplatnosti právního jednání, které se

- a) zjevně přičí dobrým mravům, anebo
- b) které odporuje zákonu
- c) které zjevně narušuje veřejný pořádek
- d) zavazuje k plnění od počátku nemožnému.

Relativní neúčinnost

- Namísto odporovatelnosti (§ 42a občanského zákoníku) zavádí zákon tzv. **relativní neúčinnost**.
 - *Zkracuje-li právní jednání dlužníka uspokojení vykonatelné pohledávky věřitele, má věřitel právo domáhat se, aby soud určil, že právní jednání dlužníka není vůči věřiteli právně účinné.*
 - Podle § 589 odst. 2 se neúčinnost právního jednání dlužníka zakládá rozhodnutím soudu o žalobě věřitele, kterou bylo odporováno právnímu jednání dlužníka (odpůrčí žaloba).
 - Věřitel se může **dovolat neúčinnosti právního jednání, které:**
 - a) dlužník učinil v posledních 5 letech v úmyslu zkrátit své věřitele, byl-li takový úmysl druhé straně znám,
 - b) kterým dlužník v posledních 2 letech zkrátil své věřitele, musel-li být druhé straně znám dlužníkův úmysl věřitele zkrátit,
 - nebo c) kterým byl věřitel zkrácen a k němuž v posledních 2 letech došlo mezi dlužníkem a osobou jemu blízkou nebo které dlužník učinil ve prospěch takové osoby, ledaže druhé straně v době, kdy se právní jednání stalo, dlužníkův úmysl zkrátit věřitele znám nebyl a ani znám být nemusel.
- + Věřitel se může dovolat neúčinnosti **kupní nebo směnné smlouvy** uzavřené v posledním roce, musela-li druhá strana poznat v dlužníkově jednání **mrhání majetkem**, kterým je dlužníkův věřitel zkracován.
- + Neúčinnosti **bezúplatného právního jednání** dlužníka se může věřitel dovolat tehdy, pokud k němu došlo v posledních dvou letech.

2. Právní události

- Právní událost je právní skutečností nastalou nezávisle na vůli člověka

(např. běh času, narození, smrt atp.).

- Zákon stanoví, která práva a které povinnosti vznikají, mění se nebo zanikají z právních skutečností nezávislých na vůli osoby.
- Takový následek může též určit ujednání stran (§ 600).

NOZ - běh času

- Jak bylo naznačeno, ve vztahu k právním událostem má významný vliv běh času.
- Nabývá-li se právo nebo vzniká-li povinnost v určitý den, nabude se nebo vznikne počátkem toho dne; zaniká-li právo nebo povinnost v určitý den, **zanikne koncem toho dne**.
- To neplatí, vylučuje-li to povaha právního případu.
- Podmiňuje-li zánik určitého práva vznik jiného práva ve vzájemné návaznosti, nastává oboje v **týž okamžik**. Není-li ujednáno nebo stanoveno něco jiného, nastane takový právní účinek **koncem dne**.
- Má-li se právo vykonat nebo povinnost splnit v určitý den nebo do určitého dne, vyžaduje se, aby se tak stalo **v obvyklou denní dobu**, ledaž něco jiného plyne ze zvyklostí, ze zavedené praxe stran, popřípadě ze zvláštních okolností případu (§ 602).
- Práva a povinnosti zaniknou uplynutím doby, na kterou byly omezeny (§ 603). Změna v osobě věřitele nebo dlužníka nemá vliv na běh doby nebo lhůty (§604).

NOZ - počítání času

- Zákon obsahuje několik pravidel počítání času (§ 605 a násl.).
- Lhůta nebo doba určená podle dnů počíná dnem, který následuje po skutečnosti rozhodné pro její počátek (§ 605 odst. 1).
- *Příklad: Pokud má výpovědní doba u nájemní smlouvy skončit 15 den ode dne udělení výpovědi (která byla pronajímateli ze strany nájemce doručena dne 1. 7. 2013), začne běžet 15 denní lhůta dne 2. 7. 2013 a skončí dne 16. 7. 2013.*
- Lhůta nebo doba určená v kratších časových jednotkách, než jsou dny, se počítá od okamžiku, kdy začne, do okamžiku, kdy skončí (§ 608).
- *Příklad: Pokud byla stanovena výpovědní doba na 10 hodin od jejího udělení, začne běžet výpovědní lhůta hned v první okamžik po udělení výpovědi (např. v 8:00 hod.) a skončí v 18:00.*
- Konec lhůty nebo doby určené podle týdnů, měsíců nebo let připadá na den, který se pojmenováním nebo číslem shoduje se dnem, na který připadá skutečnost, od níž se lhůta nebo doba počítá. Není-li takový den v posledním měsíci, připadne konec lhůty nebo doby na poslední den měsíce.
- *Příklad: Pokud má např. výpovědní doba u nájemní smlouvy skončit za dva měsíce ode dne udělení výpovědi, (která byla pronajímateli ze strany nájemce doručena dne 1. 7. 2013), začne běžet 2. 7. 2013 a skončí 1. 8. 2013.*
- Případne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty pracovní den nejbliže následující (§ 607).
- *Příklad: Pokud by ve výše uvedeném příkladu byla stanovena např. výpovědní doba u nájemní smlouvy tříměsíční ode dne udělení výpovědi, (která byla pronajímateli ze strany nájemce doručena dne 1. 7. 2013), neskončila by tato lhůta v neděli 1. 9. 2013, ale až v pondělí 2. 9. 2013.*

NOZ - počítání času

- Zákon dále obsahuje i další pravidla počítání času:
- Např. stanoví,
 - a) kolik dní je polovinou měsíce (polovinou měsíce se rozumí patnáct dnů)
 - b) kdy nastává střed měsíce (středem měsíce jeho patnáctý den),
 - c) jak se sčítá jeden celý měsíc a část měsíce (je-li lhůta nebo doba určena na jeden nebo více měsíců a část měsíce, počítá se část měsíce naposled - § 606).

Promlčení a prekluze

Promlčení a prekluze mají významné právní následky.

Prekluze je upravena v § 654.

- Nebylo-li právo vykonáno ve stanovené lhůtě, **zanikne jen v případech stanovených zákonem výslovně. K zániku práva soud přihlédne, i když to dlužník nenamítne.**
-) Zákon tedy ukládá soudům přihlížet ex offio k prekluzi práva. K prekluzi (zániku práva) přitom dojde jen tehdy, pokud tak výslovně stanoví zákon.

Promlčení je pak upraveno v § 609 a násl.

- Nebylo-li právo vykonáno v promlčecí lhůtě, **promlčí se** a dlužník není povinen plnit.
- Plnil-li však dlužník po uplynutí promlčecí lhůty, nemůže požadovat vrácení toho, co plnil (§ 609).
- **K promlčení soud přihlédne, jen namítne-li dlužník, že je právo promlčeno**
- **Vzdá-li se někdo předem práva uplatnit námitku promlčení, nepřihlíží se k tomu.**
-) K promlčení tedy soud může přihlédnout jen, pokud to bude dlužník namítat, přičemž nikdo se nesmí vzdát práva uplatnit námitku promlčení.

Promlčení

- Promlčují se všechna majetková práva s výjimkou případů stanovených zákonem.
- Jiná práva se promlčují, pokud to zákon stanoví (§ 611).
- V případě práva na život a důstojnost, jméno, zdraví, vážnost, čest, soukromí nebo obdobného osobního práva se promlčují jen práva na odčinění újmy způsobené na těchto právech (§ 612).

XXX

- Nepromlčují se např. tato práva: Právo vlastnické (§ 613), právo na výživné (§ 613 - práva na jednotlivá opětuující se plnění však promlčení podléhají, právo domáhat se rozdělení společné věci, právo na zřízení nezbytné cesty a právo na vykoupení reálného břemene (§ 614).
- Je-li splnění dluhu zajištěno zástavním právem, nepromlčí se zástavní právo dříve než pohledávka. Promlčení pohledávky nebrání zástavnímu věřiteli v uspokojení ze zástavy.
- Zástavní právo se nepromlčí, dokud má zástavní věřitel movitou zástavu u sebe, popřípadě dokud ji pro něho opatruje třetí osoba (§ 615).
- To samé platí i pro zadržovací právo (§ 615 odst. 3).

Počátek běhu promlčecí lhůty

- Jedná-li se o právo vymahatelné u orgánu veřejné moci, počne promlčecí lhůta běžet ode dne, kdy právo mohlo být uplatněno poprvé.
- Jedná-li se o újmu na zdraví nezletilého, který není plně svéprávný, počne promlčecí lhůta nejdříve běžet, až se nezletilý stane plně svéprávným.
- Nenabude-li plné svéprávnosti, nepočne promlčecí lhůta běžet, dokud mu po dovršení zletilosti nebude jmenován opatrovník (§ 622).
- Při dílčích plněních dluhu počne promlčecí lhůta běžet u každého dílčího plnění ode dne jeho dospělosti. Dospěje-li pro nesplnění některého dílčího plnění celý dluh, počne pro celý dluh běžet promlčecí lhůta ode dne dospělosti nesplněného dílčího plnění (§ 623).
- U práva na vydání peněžních prostředků uložených na účtu nebo představujících vklad počne promlčecí lhůta běžet ode dne, kdy smluvní závazek zanikl (§ 624).
- U práva vzniklého z celkového zničení nebo ztráty dopravované věci počne promlčecí lhůta běžet ode dne, kdy zásilka měla být příjemci doručena. Byla-li však dopravovaná věc jen poškozena nebo byla-li doručena opožděně, počne promlčecí lhůta běžet ode dne doručení zásilky (§ 625).
- Atd.

Délka promlčecí lhůty

- **Obecná promlčecí lhůta činí tři roky (§ 629 odst. 1).**
x **Majetkové právo** se promlčí nejpozději uplynutím 10 let ode dne, kdy dospělo, ledaže zákon zvlášt' stanoví jinou promlčecí lhůtu (§ 629 odst. 2).
-) *Zákon tedy stanoví subjektivní tříletou lhůtu a objektivní desetiletou lhůtu (u majetkových práv).*
- **Zákon umožňuje se od promlčecí lhůty odchýlit.**
- **Strany si mohou ujednat kratší nebo delší promlčecí lhůtu počítanou ode dne, kdy právo mohlo být uplatněno poprvé, než jakou stanoví zákon, nejméně však v trvání jednoho roku a nejdéle v trvání patnácti let (§ 630 odst. 1).**
- **Je-li však kratší nebo delší lhůta ujednána v neprospěch slabší strany, nepřihlíží se k ujednání.**
- **Nepřihlíží se ani k ujednání kratší promlčecí lhůty, jde-li o právo na plnění vyplývající z újmy na svobodě, životě nebo zdraví nebo o právo vzniklé z úmyslného porušení povinnosti (§ 630 odst. 2).**

Zvláštní promlčecí lhůty

- Zákon upravuje i **zvláštní (speciální) délky** promlčecí lhůty (§ 631 a násl.). Např. tato:
- Bylo-li **právo zapsáno do veřejného seznamu** (např. katastr) , promlčí se za deset let ode dne, kdy mohlo být vykonáno poprvé. (§ 631). Bylo-li do veřejného seznamu zapsáno právo, které může být vykonáváno nepřetržitě nebo opakovaně, promlčí se, pokud není vykonáváno po dobu deseti let.
- Jedná-li se o **životní pojištění**, promlčí se právo na pojistné plnění za deset let.
- Právo na pojistné plnění z **pojištění odpovědnosti** se promlčí nejpozději promlčením práva na náhradu škody nebo újmy, na kterou se pojištění vztahuje (§ 635).
- **Právo na náhradu škody** nebo jiné újmy se promlčí nejpozději za deset let ode dne, kdy škoda nebo újma vznikla (§ 636 odst. 1). X Byla-li škoda nebo újma způsobena úmyslně, promlčí se právo na její náhradu nejpozději za patnáct let ode dne, kdy škoda nebo újma vznikla.
- Právo na **vydání bezdůvodného obohacení** se promlčí nejpozději za deset let ode dne, kdy k bezdůvodnému obohacení došlo x Bylo-li bezdůvodné obohacení nabyto úmyslně, 15 let.
- **Uznal-li dlužník svůj dluh**, promlčí se právo za deset let ode dne, kdy k uznání dluhu došlo. Určí-li však dlužník v uznání i dobu, do které splní, promlčí se právo za deset let od posledního dne určené doby (§ 639).
- **Právo přiznané rozhodnutím orgánu veřejné moci** se promlčí za deset let ode dne, kdy mělo být podle rozhodnutí plněno (§ 640).

Promlčecí lhůta

- Běh promlčecí lhůty je upraven v § 645 a násl.
- Mezi manžely nepočne promlčecí lhůta běžet ani neběží, dokud manželství trvá. To platí obdobně i pro práva mezi osobami žijícími ve společné domácnosti, mezi zastoupeným a zákonným zástupcem, opatrovancem a opatrovníkem nebo mezi poručencem a poručníkem (§ 646).
- Uplatní-li věřitel v promlčecí lhůtě právo u orgánu veřejné moci a pokračuje-li řádně v zahájeném řízení, promlčecí lhůta neběží.
- Promlčecí lhůta neběží po dobu, kdy se věřiteli hrozbou brání právo uplatnit. To platí i v případě, když věřitel právo neuplatnil, jsa dlužníkem nebo osobou dlužníku blízkou listivě uveden v omyl (§ 650).
- Promlčecí lhůta neběží po dobu, dokud trvá vyšší moc, která věřiteli v posledních šesti měsících promlčecí lhůty znemožnila právo uplatnit (§ 651).
- Výše uvedená ustanovení o běhu promlčecí lhůty platí obdobně i pro **prekluzivní lhůtu** (§ 654 odst. 2).

Obnovení nároku a běh nové promlčecí lhůty

- Bylo-li právo již promlčeno a uznal-li dlužník svůj dluh, nárok se obnoví a počne běžet nová promlčecí lhůta ode dne, kdy k uznání dluhu došlo.
- Určí-li však dlužník v uznání i dobu, do které splní, promlčí se právo za deset let od posledního dne určené doby (§ 653 odst. 1).
- Bylo-li právo, ačkoli bylo již promlčeno, přiznáno rozhodnutím orgánu veřejné moci, použije se odstavce 1 obdobně (§ 653 odst. 2).